

ਰਿਪੋਰਟਯੋਗ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ
ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2128/2014

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਵਾਬਦੇਹ

ਨਿਰਣਾ

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

2. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਿਤ ਸਿਵਾਚ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

3. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 372- 2002 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 01.05.2012 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ:

(ਏ) ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪੀ ਡਬਲਯੂ -2 ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ 10.12.1998 ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਬੀ) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ 12.12.1998 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸੀ। ।

(ਸੀ) 12.12.1998 'ਤੇ ਲਗਭਗ 4.15 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।

(ਡੀ) ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ 25.12.1998 ਨੂੰ ਪੀ ਡਬਲਯੂ -3 ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(ਈ) ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 25.12.1998 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਚਾਕੂ ਲੁਕਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੰਜਰ (ਚਾਕੂ) (ਐਕਸ ਪੀ -1) ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ।

(ਐੱਫ) ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸਰਜਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਜ਼ਖਮ ਉਸ ਖੰਜਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

6. ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

7. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗ਼ਾਸਾ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 12.12.1998 ਨੂੰ ਹੀ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਸਨੇ 13.12.1998 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ (ਅਰਥਾਤ, 25.12.1998), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗ਼ਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀ ਡਬਲਯੂ -2 ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 12.12.1998 ਨੂੰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 13.12.1998 ਪੀ ਡਬਲਯੂ-2 ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ 25.12.1998 ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 25.12.1998 ਉੱਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-2 ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਸਿੱਧਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ

ਵਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ 12.12.1998 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.15 ਵਜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਰਿਗਰ ਮੋਰਟਿਸ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ 30 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ 10.11.1998 ਦੀ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਾਈ ਗਈ।

8. ਚਾਕੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਰੋਲੋਜਿਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਚਾਕੂ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 3 ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਿਉਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਖਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-3 ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-3 ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਅਰਥਾਤ, 25.12.1998) ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 12.12.1998, ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 13.12.1998 ਨੂੰ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਹ ਇੰਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਲੜੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

11. ਰਾਜ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਾਬਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ

ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 10.12.1998 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹੋਏ ਜਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਦੋਂ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

12. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਕਦੋਂ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਰਕ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (*ਯੂ ਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਹਾਏ*, (1982) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 352 ਵੇਖੋ)।

14. *ਐਮ.ਪੀ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਪਲਟਨ ਮੱਲਾਹ*, (2005) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 169 ਇਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"8.....ਇਹ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਕਦਰ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ।"

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਸੀਰਾ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ, (2020) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 174, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"190.....ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਲਟਾ/ਬਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ "ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ" ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

16. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਕੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਹੈ; ਅਤੇ, ਤੀਜਾ, ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ।

17. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਾਲਾਤ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਜਿਸ ਹਾਲਾਤ (ਹਾਲਾਤਾਂ) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ (ਇਸ ਨੂੰ) ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।

18. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼, ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ 12.12.1998 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 1.00 ਵਜੇ ਲੱਭੀ ਗਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਪੀ ਡਬਲਯੂ-6 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਅਣਜਾਣ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਆਦਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ 25.12.1998 ਤੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਇਕਲੋਤੇ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 13.12.1998 ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-

2 ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਲਈ 25.12.1998 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-2 ਦਾ ਬਿਆਨ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਸਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਜਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 10.12.1998 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 7 ਵਜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ 2 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, 12.12.1998 ਤੇ ਮਿਲੀ ਸੀ। 12.12.1998 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ, ਹੇਠਲੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਗਰ ਮੋਰਟਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ 30 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਕਿ 10.12.1998 ਦੀ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਘਰ ਤੋਂ ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲੱਭਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

19. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖੰਜਰ (ਚਾਕੂ) ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਰੇਲੋਜਿਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਪਰਾਧਕ ਮੁੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਰਾਮਦਗੀ, ਜੋ ਕਿ 25.12.1998 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ 25.12.1998 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸੇ ਉੱਤੇ, ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

20. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-3 ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਉਮੀਦ ਹੇਠ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣੇ ਸਬੰਧ ਸਨ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ - 3 ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਮੰਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 25.12.1998 ਨੂੰ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧਕਾਰੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਕਾਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

22. ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਸਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ, ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇਗਾ, ਜਾਂ ਜੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਪਵੇਗਾ। (ਵੇਖੋ: ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਚਿੰਤੱਪਾ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2021) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 626)। ਇੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ

ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਹ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਲੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

24. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

..... ਜੱਜ

[ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ]

..... ਜੱਜ

[ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ]

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,

21 ਜੂਨ, 2023

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।